

Nærings- og fiskeridepartementet
Postboks 8090 Dep

0032 OSLO

Adm.enhet: Fartøy- og deltakerseksjonen
Saksbehandler: Håvard Holder
Telefon: 97432127
Vår referanse: 17/12338
Deres referanse:
Dato: 08.12.2017

FORSLAG TIL DELTAKERFORSKRIFT FOR 2018

I. INNLEDNING

Fiskeridirektoratet legger her frem forslag til forskrift om adgang til å delta i kystfartøygruppens fiske for 2018 (deltakerforskriften), jf vedlagte forskriftstekst (./.) Forslaget til forskrift ble sendt ut på høring 12.10.2017. Samtidig bør forslaget til deltakerforskrift sees i sammenheng med forslagene om utvidet adgang til å nytte leiefartøy i åpen gruppe og økt lasteromsbegrensning for kystfartøy som for tiden er til behandling i Nærings- og fiskeridepartementet.

Regionkontorene har fått anledning til å uttale seg i saken og det er tatt hensyn til disse i vårt forslag her. Svarene fra høringsinstansene og sakens øvrige dokumenter følger vedlagt (./.) og er:

Nr.	Avsender	Brev
1	Fartøy- og deltakerseksjonen	Høring – deltakerforskriften 2018
2	Norges Fiskarlag	Høring – deltakerforskriften 2018
3	Norges Kystfiskarlag	Høringssvar – deltakerforskriften 2018
4	Fiskebåt	Høring – deltakerforskriften 2018
5	Sjømat Norge	Høring av forslag til adgangsreguleringer i fisket etter leppefisk i 2015
6	Sametinget	Sametingets innspill til høring av deltakerforskriften i fiskeriene for 2018
7	Finnmark fylkeskommune	Svar på høring - deltakerforskriften 2018
8	Troms fylkeskommune	Høring - deltakerforskriften
9	Sør-Trøndelag fylkeskommune	deltakerforskriften 2018 – høring med frist 20.11.2017
10	Tana Kommune	Fiskeripolitiske uttalelser
11	Porsanger kommune	Fiskeripolitisk uttalelse
12	Nesseby kommune	Fiskeripolitisk uttalelse

13	Nordkapp kommune	Høringssvar - deltakerforskriften
14	Nordkalottfolket	Høringssvar - Deltakerforskriften 2018
15	Varanger Fjordfiskerlag	Høring deltagerforskriften, kystfiskekvoten
16	Marine Harvest ASA	Høring angående deltakerforskriften og regulering av leppefisket for 2018
17	Lerøy Seafood Group ASA	Høring av forslag til adgangsreguleringer i fisket etter leppefisk i 2018
18	Seaharvest West AS	Deltakerforskriften - leppefiske
19	Jørneskjær AS	Vedrørende Høring – deltakerforskriften 2018
20	Konsito AS	Eventuell lukking av fiske etter leppefisk. Høyringsvar til deltakerforskriften 2018
21	Kalsøyfisk AS	Høyringsvar – deltakerforskriften 2018 – eventuell lukking av fiske etter leppefisk
22	Jo Inge Hesjedal	Høring – deltakerforskriften 2018
23	Jan Roger Ekedal, refeansefisker leppefisk HI	Høringssvar – deltakerforskriften Adgangsregulering i fisket etter leppefisk
24	Per Henning Gjuvsland	Leppefisk 2018
25	Frank E.L. Salvesen	Svar på Høring - deltakerforskriften 2018
26	Frank E.L. Salvesen	Tillegg til vår høringssuttalelse av deltakerforskriften 2018 sent pr mail tir. 14.11.2017 21:40
27	Eirik Svardal	Høring deltakerforskriften 2018 leppefisk
28	Knut Idsøe Lie	Leppefiske 2018 for ungdommen
29	Knut Jarle Beitveit	Høringssuttalelse til leppefisket
30	Hans Kristian Warum	Innspill til høring deltakerforskriften 2018
31	Jan Erik Lisund	I forbindelse med leppefiske og deltagerforskriften
32	Fiskeridirektoratet	Forslag til forskriftstekst – deltakerforskriften 2018

II. HØRINGSSVARENE

En oppsummering av høringssuttalelsene følger her. Høringssuttalelsene er også lagt inn på våre internettsider:

<http://www.fiskeridir.no/Yrkesfiske/Dokumenter/Hoeringer/Hoering-deltakerforskriften-2018>

Norges Fiskarlag

Når det gjelder landsdelsbindingen mener Fiskarlaget at reglene er lett å omgå ved salg av fartøy fra Sør-Norge til hele Nord-Norge. Derfor mener det at landsdelsbindingen bør oppheves. Dersom den opprettholdes bør en karantenetid på minst 3 år innføres.

Norges Fiskarlag er mot innføring av et salgsforbud som hindrer at fiskere går fra lukket til åpen gruppe i fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62 grader N, da det oppfattes som

urimelig at disse skal stå tilbake for andre grupper av fiskere i åpen gruppe. Laget støtter videre tiltakene om at eier må stå om bord i åpne grupper (leieskipperforbud) og tiltaket om at innføring av et vilkår for deltakelse i åpne fiskerier at fartøyet må ha en majoritetseier eller være eneeiet, med den modifikasjon at vedkommendes eierskap gjelder minst 50 % av aksjene, slik at to likestilte eiere med 50 % hver ikke utelukkes fra deltakelse.

Når det gjelder leppefiskreguleringen ser Fiskarlaget behovet for at deltakelsen begrenses, og at dette best kan gjennomføres etter direktoratets alternativ 4. Fiskarlaget mener da at det må være et krav at eier av fartøyet og høvedsmann må være ført på blad B i fiskermanntallet. Videre må det være adgang til bruk av hjelpefartøy.

Norges Kystfiskarlag

Norges Kystfiskarlag viser til at åpne grupper må romme muligheter for både heltids- og deltidsfiskere. Laget støtter forslaget om at fartøy for å delta i åpen gruppe må ha en majoritetseier eller være eneeiet. Det støtter også alternativet som i stedet medfører en innskjerping av eierkonstellasjonsregelen i deltakerforskriften § 5 som både omfatter Situasjon A og situasjon B i punkt 1.4 i direktoratets høringsbrev.

Laget støtter videre tiltakene om at eier må stå om bord i åpne grupper (leieskipperforbud) med forutsetningen om at endringene vedrørende eierkonstellasjoner også innskjerpes. Laget støtter de konkrete løsningene Fiskeridirektoratet har skissert i høringsbrevet, men mener at det bør kunne gjøres unntak fra kravet om at fartøyeier selv må stå om bord ved langtidssykdom og rettighetspermisjoner i forbindelse med svangerskap, fødsel og adopsjon.

Når det gjelder justeringer i landsdelsbindingen ønsker laget ikke å tillate salg av fartøy på tvers av regioner. Ved et eventuelt salg av fartøy ut av en region går adgangen i stedet tilbake til regionen den opprinnelig kom fra.

Om adgangsreguleringer i fisket etter leppefisk mener laget at modell 2 – en ordinær åpen gruppe bør videreføres da konsekvensene av en lukking ikke er utredet i tråd med tidligere lovnad. Laget viser her til sitt syn på saken i forbindelse med høringen av regulering av fisket etter leppefisk i 2017 hvor det ble uttalt at:

«adgangsregulering må først og fremst vurderes ut fra ressurs- og kvalitetshensyn, i tillegg til aspektet om samfunnmessig og sosial bærekraft, jf. formålet med deltakerloven og forvaltningsprinsippene i Havressursloven. Det må foreligge reelle behov før man adgangsregulerer et hvilket som helst fiskeri, hvor fiskeinnsats må justeres i forhold til bestandssituasjonen. Det er deltakerloven som skal legge grunnlaget for reguleringen, gjennom en bærekraftig utnyttelse av de marine ressursene, økt lønnsomhet og verdiskapning gjennom bosetting og arbeidsplasser i kystdistriktene, samt at høstingen av

disse fortsatt skal komme kystbefolkningen til gode. Dette innebærer at lokale fiskere skal ha tilgang til lokale fiskeressurser, jf. FN sitt nærhetsprinsipp».

I høringsuttalelsen vises det avslutningsvis til at lukking av et fiskeri er en betydelig inn gripen i allemannsretten og at forvaltningen og forskningen først må evaluere de lukkinger som har vært gjort tidligere. En slik evaluering må sees i en større sammenheng, som betrakter de biologiske, økonomiske og samfunnsmessige konsekvenser en lukking vil medføre. Det må da etter lagets syn gjøres en grundig vurdering av behovet for å lukke fisket og konsekvensene dette har for både fiskere og kjøpere. Laget mener dette ikke har blitt gjort og presiserer derfor at en slik gjennomgang må til før man eventuelt vurderer en lukking av fisket etter leppefisk.

Fiskebåt

Fiskebåt uttaler at de er bekymret for det overfiske som i år har vært i åpen gruppe og forutsetter at Fiskeridirektoratet iverksetter tiltak som hindrer overfiske i 2018. Fiskebåt støtter forslaget til innskjerpinger om at fartøyeier må være høvedsmann ombord i fartøyet, utelukke selskap fra åpen gruppe når selskapet ikke har en majoritetseier, samt endringer i eierkonstellasjonsreglene i deltakerforskriften § 5.

Når det gjelder justering i landsdelsbindingen er Fiskebåt opptatt av at alle fiskere behandles likt og mener derfor at salg av fartøy for fortsatt drift, enten må tillates omsatt fritt uavhengig av selger og kjøpers bosted, alternativt at salg av fartøy mellom Nord-Norge og Sør-Norge ikke tillates i sin helhet.

Sjømat Norge

Sjømat Norge støtter Fiskeridirektoratets forslag om å gjennomføre tiltak som på en egnet måte kan regulere deltakelsen i åpen gruppe. Med utgangspunkt i utviklingen vi har sett de siste årene mener Sjømat Norge at deltakelsen i åpen gruppe i fisket etter torsk, hyse og sei bør strammes inn. Organisasjonen synes å fremheve at åpen gruppe skal gi en reell mulighet for rekruttering til næringen, fremfor å være tilleggsaktivitet eller nedtrappingsarena for fiskere i lukket gruppe.

Organisasjonen støtter videre Fiskeridirektoratets forslag om å utelukke selskap uten rene majoritetseiere fra å delta i åpen gruppe og er enige i direktoratets syn om at de primære målgruppene for åpen gruppe er deltids- og heltidsfiskere med eget fartøy, ikke selskap med tre eller fire andelshavere.

Sjømat Norge gir også støtte til Fiskeridirektoratets forslag om innføring av et generelt krav om at fartøyeier må stå om bord i åpen gruppe.

Sjømat Norge mener i tillegg det er behov for å se grundigere på det ensidige fokuset som åpen gruppe har på utnyttelsen av torskekvoten i motsetning til hyse- og seikvotene. Organisasjonen mener at tilgangen til fellesskapets ressurser også forplikter fiskerne til faktisk å fiske tilgjengelige kvoter. Konkret foreslås det et krav om å ha fisket 30 tonn hyse, sei, lange, brosme eller andre hvitfiskarter for å få hel kvote i fisket etter torsk. Alternativt at det settes et omsetningskrav slik det gjøres i fisket etter kongekrabbe. Som et tredje alternativ skisseres det en kvantumsgrense som er koblet opp til maksimalkvoten av torsk i åpen gruppe foregående år, og hvor fartøyet må ha fisket minst like mye av andre arter for å få full maksimalkvote av torsk året etter.

Når det gjelder leppefisk gir organisasjonen uttrykk for at reguleringen inneværende år er på rett spor da kravet til avtale med leverandørene gjør at uttaket blir roligere for fiskerne og tidsmessig mer behovstilpasset for kjøperne. Sjømat Norge støtter derfor ikke forslaget om en lukking av fisket etter leppefisk. De viser til at en lukking vil utelukke mange av dagens flinke fiskere og hindre nyrekruttering og anbefaler følgelig en videreføring av ordningen med åpen gruppe fra 2017 men med justeringer, se nærmere høringsuttalelsen hvor følgende fremgår:

- Oppdrettsselskapene setter ut stadig større smolt i nøter med større maskevidde. Minstemål på grønngylt og grasgylt kan derfor økes til 13 cm. Dette vil være et bestandsbevarende tiltak.
- Antall teiner pr båt kan begrenses til 200 - 300 og for kontrollens skyld bør det etableres en merkeordning med oblater på hver teine. Dette vil kunne gi bedre fiskevelferd, bedre kvalitet på innfanget fisk og være et bestandsbevarende tiltak som myndighetene kan kontrollere.
- Leveringsavtale må inngås i god tid før fisket starter og vi anbefaler at leveringsavtale danner grunnlag for tildeling av kvote. Når alle leveringsavtaler forelegges Fiskeridirektoratet før sesongstart, vil en kunne bruke dette som en prognose for planlagt uttak/kapasitet i fiskeriet.
- Bestemmelsene om at hovedsmann skal være om bord til enhver tid begrenser mulighet til å fiske når båteier er på ferie mv. I stedet for krav om at hovedsmann skal stå om bord til enhver tid, kan det kreves at ansvarlig om bord må være registrert på blad B i fiskermanntallet.
- Bestemmelsene om ungdomsfiskeri bør justeres slik at det er mulighet for skoleungdommer også å fiske utover 14. august. Beløpsgrense for ungdom og fritidsfiskere bør kunne økes noe utover de kr 50 000 som har vært grensen i flere år.
- Det har etter hvert kommet inn alle typer fartøyer i fiskeriet, også fartøyer som er mindre egnet, og vi foreslår derfor at det innføres en minstestandard på fartøyene som sikrer at fartøyet er i stand til å håndtere det antall teiner den bruker på en tilfredsstillende måte.

Dersom myndighetene ikke finner å kunne regulere etter alternativ 1, men heller ønsker å lukke fisket, uttaler Sjømat Norge at deltagerreguleringen bør følge leveringsavtaler som var registrert pr 17. juli 2017, dvs innen fisket startet opp i 2017.

Sametinget

Sametinget er av den oppfatning at deltakelsen i åpen gruppe må vurderes opp mot hvilken målsetting denne gruppen har i fiskeriene. Dette gjelder og i sjøsamiske områder hvor deltakelsen i fiske i åpen gruppe gjerne benyttes, ofte i kombinasjon med annen næring og annet arbeid på land.

På denne bakgrunn støtter Sametinget ikke ordningen med bruk av leieskipper i åpen gruppe, men at det kan dispenseres fra et forbud om leieskipper ved havari/forlis, akutt sykdom og deltakelse i organisasjonsmessige- og politiske verv som har en varighet lengre enn 2 år. Ved bruk av dispensasjonsordningen legges det til grunn en streng og restriktiv bruk.

Sametinget støtter også tiltaket om at det skal være krav om at en aktiv fisker registrert i fiskermanntallet må ha en eierandel større enn 50 % og være hovedsmann om bord i fartøyet for at fartøyet kan delta i åpen gruppe. Sametinget anfører også at det bare kan deltas i åpen gruppe med ett fartøy, og at vedkommende heller ikke kan delta med annet fartøy eller som lottaker i samme fiske i lukket gruppe.

Finnmark fylkeskommune (FFK)

Finnmark fylkeskommune er positive til tiltak som begrenser utilsiktet fiskepress i åpen gruppe siden de er opptatt av at åpen gruppe fortsatt skal bidra til rekruttering som sikrer adgangs- og inntektsmuligheter for hele kystbefolkningen. Fylkeskommunen mener innføring av regler som hindrer overgang fra lukket til åpen gruppe er problematisk både juridisk og av hensyn til næringsfriheten.

Den støtter også innføring av en ordning hvor deltakelse i åpen gruppe er forbeholdt eneeide fartøy eller av selskap som har en majoritetseier. Det uttales at dette vil være det mest fordelaktige og transparente alternativet for forvaltningen og allmenheten samtidig som det unngås kompliserte og kunstige eierstrukturer.

FFK er positive til innføring av et generelt krav om at fartøyeier må stå om bord i åpen gruppe og støtter Fiskeridirektoratets vurdering av hvordan kravet til hovedsmann skal vurderes dersom alternativet med presisering av bestemmelsen av eierkonstellasjon blir et reelt utfall av høringen.

Når det gjelder landsdelsbindingen er FFK positive til innføring av karantenetid, men mener at den må være vesentlig lengre enn 12 måneder.

Når det gjelder leppefisk er FFK av den oppfatning at forslaget om lukking er uheldig og lite fremtidsrettet sette i lys av NOU 2016:26 om «*Et fremtidsrettet kvotesystem*» og at det må være et overordnet å unngå at det legges til rette for tildeling av eksklusive rettigheter til et tilfeldig utvalg fiskere med fiskeriaktivitet i 2014 – 2016. FFK mener alternativ 2 er det beste alternativet. I tilfelle det gjennomføres lukking mener FFK at det må være et krav om at eier av fartøyet og høvedsmann må være ført på blad B.

FFK mener at det er uheldig at enkelthøringer som berører kvoter og deltakelse i fiske kommer enkeltvis og med relativt kort høringsfrist, samtidig som Eidesenutvalgets innstilling ikke er endelig behandlet. Dette gjør at fiskeripolitikken fremstår som fragmentert og usammenhengende. FFK understreker at forskriftsendringer som i stor grad påvirker enkeltfiskere bør gis rimelig tid før ikrafttredelse og at det skal være anledning for denne gruppen til å tilpasse og planlegge sin virksomhet.

Troms fylkeskommune (TFK)

Fylkeskommunen er positiv til tiltak som begrenser utilsiktet fiskepress i åpen gruppe. Herunder støtter den innføring av en ordning hvor deltakelse i åpen gruppe er forbeholdt eneeide fartøy eller av selskap som har en majoritetseier. Det uttales at dette vil være det mest fordelaktige og transparente alternativet for forvaltningen og allmenheten samtidig som det unngås kompliserte og kunstige eierstrukturer.

Det støtter videre forslaget om et generelt krav om at fartøyeier må stå om bord under fiske i åpen gruppe. Et slikt krav støttet opp om formål med de åpne gruppene og legger til rette for at den fortsatt er rekrutteringsarena.

Når det gjelder landsdelsbindingen støtter Troms fylkeskommune innføring av en karenstid ved videresalg av fartøy kjøpt fra Sør-Norge til Nord-Troms eller Finnmark. Det TFK er imidlertid mot forslaget om å lukke fisket etter leppefisket og at det i stedet adgangsreguleres som en ordinær åpen gruppe, jf. alternativ 2 i høringsnotatet.

Sør-Trøndelag fylkeskommune (SFK)

SFK mener at salg av fartøy bør kunne skje fritt og mener derfor at landsdelsbindingen bør oppheves, men dersom den opprettholdes må det uansett innføres en karenstid på 3 år ved videresalg av fartøy.

SFK mener at fiskere som i forbindelse med salg går over fra lukket til åpen gruppe, må kunne få de samme rettigheter som fiskere i åpen gruppe. Den støtter en ordning som

stiller krav til at fartøyeier må stå om bord i fartøyet ved fiske i åpen gruppe og innføring av en ordning hvor deltakelse i åpen gruppe er forbeholdt eneeide fartøy eller av selskap som har en majoritetsseier, men likevel slik at to likestilte eiere med 50% hver av aksjene, ikke utelukkes fra deltakelse.

Når det gjelder leppefisk vil fylkeskommunen fraråde en lukking av fisket og støtter alternativ 2 med en ordinær åpen gruppe hvor det kreves at fartøyeier og høvedsmann står oppført i fiskermanntallet for å kunne delta.

Tana kommune

I tillegg til høringen på deltakerforskriften har Tana kommune i sin uttalelse tatt opp en rekke prinsipielle spørsmål om fiskeripolitikk og regulering. Gjennomgangen her gjelder kun spørsmål som gjelder deltakerforskriften.

For så vidt gjelder deltakerhøringen uttaler Tana kommune at opphevingen av fylkesbindingen i 2016 har ført til at mange aktive fiskere har solgt adgangen ut av fylket med stor fortjeneste. Det anføres at flere av disse har gått inn som fiskere i åpen gruppe. Kommunen uttaler at dette er en meget uheldig virkning som fører til større press på kvotene i åpen gruppe, samt at vi mister aktive fiskere i Finnmark. Det har også åpnet for mer spekulasjon og kvotehandel som neppe er en ønsket utvikling. Tana kommune mener derfor at fylkesbindingen bør gjeninnføres.

Nordkapp kommune

Kommunen uttaler at dersom det for fremtiden skal bygges livskraftige samfunn langs vår lange kystlinje her nord, bør man gjøre noen strukturelle grep for å sikre en bærekraftig utvikling for åpen gruppe nord for 62 grader.

Av tiltak støtter derfor kommunen innføring av en «karensordning», der en etter salg av fartøy med kvoter i lukket gruppe må vente i opptil 2 år, før en kan etablere seg i åpen gruppe. Nordkapp kommune mener dette er et nødvendig tiltak selv om det er tale om en almenning.

Når det gjelder eierkonstellasjonsreglene mener kommunen at disse bør skjerpes, slik at prinsippet om at eier kun kan delta i åpen gruppe med ett fartøy og regelen om at det heller ikke kan deltas i åpen gruppe når man allerede deltar i lukket gruppe overholdes. Dette har vært særlig utbredt innen fisket etter kongekrabbe hvor kommunen ser at det er flere ulike konstellasjoner som eier flere fartøy.

Kommunen støtter videre et forbud mot bruk av leieskipper i åpen gruppe da den i forbindelse med fiske i åpen gruppe for å kvalifisere seg til kongekrabbe, erfarer at

etablerte fiskere får fartøy registrert på familiemedlemmer, og fungerer som leieskipper på disse. Den mener dette er en uthuling av regelverket og dersom det skal gjøres noe som oppfattes som rettferdig med denne utviklingen bør det være et generelt fobud mot leieskipper i åpen gruppe.

Porsanger Kommune

Kommunen er av den oppfatning at det innenfor fiskeripolitikken er foreslått en rekke store endringer som vil kunne få store samfunnsmessige virkninger for kyst og fjordområdene. Gjennomgangen her gjelder kommunens uttalelser om deltakerforskriften.

Endringen av fylkesbindingen har ført til at mange aktive fiskere har solgt fiskekvota si ut av fylket med stor fortjeneste. Flere av disse har siden gått inn som fiskere i åpen gruppe. Dette er en meget uheldig virkning som fører til større press på kvotene i åpen gruppe, samt at vi mister aktive fiskere i Finnmark. Det har også åpnet for mer spekulasjon og kvotehandling som neppe er en ønsket utvikling. Porsanger kommune mener at fylkesbindingen bør gjeninnføres.

Nesseby kommune

Kommunen er av den oppfatning at det innenfor fiskeripolitikken er foreslått en rekke store endringer som vil kunne få store samfunnsmessige virkninger for kyst og fjordområdene. Gjennomgangen her gjelder kun kommunens uttalelser om deltakerforskriften.

Nordkalottfolket

Partiet er mot at det innføres regler som hindrer overgang fra lukket til åpen gruppe, da de mener dette bør være en rett for fiskere. I følge partiet går det rykter om at fartøy i lukket gruppe leverer fangst til fiskebrukene som blir seddelført på båter i åpen gruppe. Disse fartøyene eies ofte av mannskap på båter i lukket gruppe. Partiet mener at krav til påmontering av AIS kan bidra til forhindre juksing med levering på båter i åpen gruppe.

Norkalottfolket mener at innføring av pensjonistkvoter kan frigjøre mer kvote til aktive fiskere i åpen gruppe. De mener pensjonister ikke har samme behov for inntjening som eksempelvis unge fiskere som er på tur inn i fiskeriene og at pensjonistkvoten derfor ikke gir full kvote i åpen gruppe.

Partiet støtter tiltaket om at en enkeltperson må være majoritetseier ved deltakelse i åpen gruppe som også skal stå om bord.

Når det gjelder landsdelsbindingen er partiet uenig i at fylkesbindingen ble opphevet. De uttaler at «*Det Fiskeridirektoratet beskriver er at det i utgangspunktet ikke skal være lov å selge kvoter fra Sør-Norge til Nordland, mens det skal være lov å selge fra Finnmark til Nordland. Hvis man skal ha et rettferdig system for fordeling av kvoter mellom fiskeriavhengige samfunn, er fylkesbindinger det eneste virkemidlet.*»

Marine Harvest AS

Marine Harvest AS mener at reguleringen av leppefisk må styres av hensynet til bærekraft i fiskeriet, sikre best kvalitet og velferd for fisken under fangst og levering og reguleringen må sikre leppefisken de beste sjanser til å kunne spise lakselus over lang tid i merdene.

Marine Harvest AS mener at fiskeriet ikke skal lukkes, og anbefaler myndighetene å fastsette alternativ 1. I stedet for lukking ønsker selskapet skjerpede krav til leveringsavtale, skjerpede krav til tekniske regulering og krav til påmelding i fisket i god tid før det starter. Primært ønsker Marine Harvest AS også en kjøpsbegrensning basert på MTB på Vestlandet og at det innføres som en prøveordning for Rogaland. Det er redegjort nærmere om detaljene for disse tiltakene med tekniske reguleringer i høringsuttalelsen til Marine Harvest AS. Tiltakene er jf uttalelsen som følger:

«Kjøpsbegrensning basert på MTB

Vi har tidligere spilt inn at Vestlandet bør reguleres særskilt sammenlignet med resten av landet. Havbrukselskapene på Vestlandet bør få en kjøpsbegrensning som samsvarer med størrelsen på selskapets lakseproduksjon (MTB). Denne modellen kan fungere ved at tilgjengelig leppefisk på Vestlandet (f.eks. delt inn i fylke/region) deles forholdsmessig ut mellom selskapene i området, basert på MTB. En slik modell gjør at næringsaktørene selv kan velge fiskere og tempo i uttaket som gjøres. Dette ligner også på dagens praksis hvor kjøperbedriftene konkurrerer om de beste fiskerne, som på

sin side må ha en leveringsavtale for å kunne levere fisk. En slik modell kan sikre at hensyn til kvalitet og næringens egen strategi på utsett-tidspunkt vil bli ivare tatt. Ved en slik ordning vil begrensningen i innkjøp også medføre at aktørene i havbruksnæringen gir ytterligere incentiver til å sikre leppefiskens velferd. Når det gjelder håndhevelse av en slik modell, så kan dette gjøres ved hjelp av salgslagene sine fangststatistikker. I dag melder lokalitetsansvarlig hos kjøper inn fiskernes fangster via elektronisk sluttseddel.

Skjerpede krav til tekniske reguleringer:

I 2016 utarbeidet Havforskningsinstituttet(HI) kunnskapsstøtte til evaluering av leppefisket. I denne rapporten peker også HI på andre virkemidler enn regionale kvoter som kan innføres for å hindre at uttak av leppefisk øker. I sin kunnskapsstøtte foreslår de blant annet å begrense antall redskap per båt, antall båter og fiskere, samt lengden på fiskesesongen. HI foreslår også

å tilpasse minstemål og maksimum for de ulike artene. Slik kan man også bevare de produktive gytebestandene.

Marine Harvest støtter store deler av innholdet i kunnskapsstøtten, og mener følgende endringer må tas inn i reguleringen for 2018:

1. Høyne minimumsmål og innføre maksimum:

Grønngylt: Min: 13 cm - Maks: 17 cm

Berggylt: Min 14 cm – Maks: 28 cm

Bergnebb: Min: 12 cm - Maks: 15 cm

Det bør derimot gjøres et unntak for minstemålet for bergnebb fangstet fra Trøndelagsfylkene og nordover. Dette er fordi arten er mindre i størrelse i disse områdene, og den blir også kjønnsmoden på et tidligere tidspunkt. Et minimumsmål på 12 cm i dette geografiske området vil en dramatisk reduksjon av fangsten opp mot 50 %.

2. Redskapsbegrensning

Det bør settes en redskapsbegrensning på 300 teiner pr båt. Det bør gjøres et unntak for Sørlandet, hvor det fortsetter med 100 teiner per båt. Det bør i tillegg innføres obligatorisk merking med oblater på alle teiner. Dette vil gjøre kontroll av teiner langt enklere.

3. Tidspunkt for åpning:

Marine Harvest ønsker at åpning av fiskeriet beholdes som for 2017.

4. Tidspunkt for stenging:

Det er viktig for næringen å ha tilgang på leppefisk om høsten til nyutsatt høstmolt. Marine Harvest ønsker at fiskeriet skal være åpent ut oktober måned. Dersom det er aktuelt å begrense uttak, bør fiskeriet pauses med en eller flere perioder, fortrinnsvis i slutten av august/september. Dette bør gjøres i maksimalt to uker om gangen. Marine Harvest mener også det er avgjørende at midlertidig stenging må differensieres i utgangspunkt av åpningstid.

5. Krav til båt:

Fangstbåten skal være tilrettelagt med sorteringsbord med god vannutskiftning. De som ikke er ferdiggytt, undermålt eller skadet skal slippes ut under vann og inne ved land der de var fisket. Lagringsbrønn skal ha kontinuerlig vannsirkulasjon, og det skal dokumenteres at oksygennivået ligger mellom 80 % - 120 %. Berggylt skal sorteres i egen tank. Det skal brukes skjul i eventuell mellomagrings not.

Antall båter / fiskere

Med innføring av tekniske reguleringer som nevnt over vil uttaket reduseres, og ordningen med åpen gruppe som deltar i fiskeriet vil kunne fungere i fortsettelsen. Imidlertid må kravet om leveringsavtale skjerpes, og minst en av mannskapet må være registrert som fisker på blad B. For å få oversikt på innsats i fiskeriet bør det i tillegg innføres en ordning hvor fiskerne tidlig melder interesse for å delta i fiskeri til fiskeridirektoratet, og nye må ikke slippes til etter denne fristen.»

Lerøy Seafood Group AS mener at villfanget leppefisk er en av havbruksnæringens viktigste verktøy for å bekjempe og kontrollere lakselus og at bruk av rensefisk er en nøkelfaktor i miljøvennlig lusekontroll. I uttalelsen går det frem at det er forventet at egenprodusert rognkjeks etter hvert vil erstatte deler av bruken av villfanget leppefisk.

Det anføres likevel at det er viktig at forvaltningen legger opp til at næringen får fortsette å bruke leppefisk til biologisk bekjempelse av lakselus og at tilgangen forsynes på en slik måte at oppdretteren får best mulig nytte av ressursen.

Det vises til at fisket i 2017 fra LSG sin side har vært bedre enn forrige år med totalkvote, da ordningen med fartøykvote i kombinasjon med leveringsavtale har bidratt til at næringen i større grad har fått tilgang på fisk når det har vært behov for den. Videre har dette bidratt til mer ro i fiskeriet og mindre kapp-fiske, ved at fisket har blitt strukket ut over en lengre tidsperiode.

LSG støtter ikke en lukking av fisket etter noen av de modellene som er skissert i høringsbrevet da dette ikke vil stimulerer fiskere til å investere i utstyr som sikrer leppefiskens helse og velferd.

Etter LSG sin oppfatning er fisket etter leppefisk for mange unge fiskere inngangsporten til fiskeryrket, så vel som havbruksnæringen, og det er derfor viktig at fisket holdes åpent. En lukking av fisket vil utelukke mange av dagens flinke fiskere og forhindre nyrekruttering. I tillegg vil dette hindre nye fiskere i å erstatte dem som blir pensjonister eller går over i annen virksomhet.

LSG synes videre å være av den oppfatning at tekniske reguleringer slik som minste og maksimalmål, redskapsbegrensning på Vestlandet samt skjerpede krav til leveringsavtalene vil forenkle Fiskeridirektoratets oppgave med å begrense hvor mye fisk hver enkelt fisker kan ta opp av havet.

Det er i høringsuttalelsen redegjort nærmere om detaljene for tre tiltak med tekniske reguleringer som etter LSG sitt syn vil sikre et bærekraftig og rolig fiskeri på leppefisk uten behov for noen kvoteordning i høringsuttalelsen til LSG. Tiltakene er etter uttalelsen som følger:

- *Minste- og maksimalmål bør innføres, da dette er en fornuftig måte å begrense fiske på og en god forvaltningsmetode. LSG støtter Havforskningsinstituttets anbefaling og mener at ved å innføre dette fjerner man behovet for å ha en kvoteordning. Minste- og maksimalmål vil redusere beskatningen på fisk som ikke har rukket å bli kjønnsmodne, samt at man unngår å drive overfiske på hanner og de individene som bidrar mest til bestandene. LSG mener derimot at det foreslåtte minimumsmålet på berggylt på 22 cm er for høyt og at det opprinnelige minstemålet på 14 cm må beholdes. Videre mener vi at maks målet på bergnebb må være til og med 16 cm. For grønngylt kan*

minstemålet økes til 13 cm, da vår erfaring tilsier at grønngylt er den mest skjøre av leppefiskene.

- *Det bør innføres en ytterligere redskapsbegrensning på Vestlandet til 200 teiner og vi støtter Havforskningsinstituttet på at det bør innføres med oblatplikt i hele landet. Vi mener at redskapsbegrensningen i Midt-Norge og Sørlandet bør være uendret.*
- *LSG mener også at alle leveringsavtaler må være signert innen 1.april og at fisker ikke kan inngå nye leveringsavtaler etter dette tidspunktet. Dette vil forenkle fiskeridirektoratets oppgave med å begrense hvor mye fisk hver enkelt fisker kan ta opp av havet.*

Seaharvest West AS

Selskapet ber om at fiske etter leppefisk ikke lukkes og istedet la nyetablerte fiskere få mulighet til å starte på blad A for deretter bygge seg opp til en heltidsjobb på blad B. Det anføres at med familie og huslån er det umulig å leve av fiske på heltid i Rogaland dersom en ikke har mulighet til fiske torsk i nord og/eller ta del i fisket etter leppefisk i Sør.

Jørneskjær AS

I uttalelsen anmodes det om at det ved adgangsreguleringen i fisket etter leppefisk om å ta hensyn til alle som har kontrahert/kjøpt fartøy før 2017 og at alle yrkesfiskere som har deltatt i og hatt leppefisk som sitt hoveddriftsgrunnlag fra 2016 eller tidligere ikke må bli ekskludert fra fisket uansett hvilket alternativ som vil bli gjeldende for en eventuell lukke gruppe.

For selskapets egen del uttales det at det del ble kjøpt båt før 2016, og nå har investert i et nybygg til i underkant av 3 millioner kroner. Dersom vekommende ekskluderes fra fisket vil selskapet gå konkurs.

Konsito AS og Karlsøyfisk AS

Selskapene har sammenfallende synspunkter. Det uttales at ved en eventuell lukking av fisket etter leppefisk må det legges vekt på hensynet til stabile rammevilkår av hensyn til allerede gjennomførte investeringer. Samtidig er rederiene inneforstått med at biologiske hensyn kan føre til at fisket må lukkes.

Det bes om at dersom fiske i 2017 ikke blir kvalifiserende må det gjøres unntak når det er bestilt nybygg/vesentlig ombygging i 2014, 2015 eller 2016 eller tidligere år hvor fartøyet

ikke er blitt overlevert før i 2017. Det hevdes at dette sannsynligvis kun gjelder et fåtall fartøy, men at det er svært økonomisk viktig for de det gjeld.

Selskapene er enig i innføring av krav til fangstinntekt fra fisket etter leppefisk på kr. 50.000 eller mer i minst ett av årene 2014, 2015, 2016 og krav til at eier og høvedsmann må være registrert på blad B ved en eventuell lukking.

Jo Inge Hesjevik

Hesjevik viser til punkt 12 i Finnmark fylkeskommune sin høringsuttalelse hvor det fremgår at den vil

understreke at forskriftsendringer som i stor grad påvirker enkeltfiskere bør gis rimelig tid før ikrafttredelse. Dette for å gi også denne yrkesgruppen mulighet til å tilpasse og planlegge sin virksomhet.

Hesjevik uttaler i denne sammenheng at på grunn av kort frist fra vedtak til ikrafttredelse er det et problem at de som har innrettet seg vil bli økonomisk rammet av en endring som ellers ønskes velkommen. Det vises til oppsigelsestid ved arbeidsforhold, men også til rimelig tid til omlegging eller avvikling av drift. Det anmodes derfor om at regelendringen ikke trer i kraft før minst 4 måneder etter vedtak.

Det vises for eksempel til forbudet mot leieskipper som medfører at leiefiskere vil stå uten inntekt den dagen forskriften trer i kraft, mens i normal praksis ville arbeidstaker fått en 3 måneders oppsigelse. Siden fisker betales med lott vil dette medføre at fisker blir uten lønn i oppsigelsestiden.

Et annet eksempel er tiltaket med krav til majoritetserskap for å kunne delta i åpen gruppe. Det vises til at vedkommende har eierskap i et selskap som primært satser på rekefiske med teiner som også fisker i åpen gruppe. Slik forslaget foreligger vil fartøyet i torskefisket og kongekrabbefisket miste kvoterettighetene for 2018.

Jan Roger Ekedal

Ekedal ber om at en eventuell lukking av fisket etter leppefisk gjøres etter en solidarisk modell. Ved en eventuell lukking bes det om at den opprinnelige foreslåtte skjæringsdatoen i mai 2017 skal gjelde, slik at alle som har kjøpt fartøy innen denne datoen får være med i lukket gruppe.

Det anmodes om det fastsettes et krav om å stå på blad B for å delta, men slik at fiskere på blad A som vil kvalifisere seg til lukket gruppe etter øvrige regler bør gis anledning til opptak på blad B innen kommende sesong.

Ekedal mener videre at en fisker kun skal ha anledning til å delta med ett fartøy, uavhengig av om dette gjelder lukket eller åpen gruppe – ved at kvoten følger fiskeren uavhengig av antall fartøy fiskeren har.

Primært støtter Ekedal alternativ 2 om en ordinær åpen gruppe. Sekundært mener Ekedal at fisket kan lukkes hvis aktivitet i 2017-sesongen kvalifiserer til lukket gruppe.

Ekedal mener at kravet om at fartøyeier må stå om bord bør skjerpes, da i tråd med alternativene som fremgår av direktoratets høringsbrev hvor høvedsmannen må være blant eierne med størst eierandel.

Per Henning Gjuvsland

Gjuvsland uttalelse gjelder spørsmålet om lukking av fisket etter leppefisk og han representerer i overkant av 80 andre enkeltfartøy som er opplistet i høringsuttalelsen. Gruppen støtter alternativ 4 som begrunnes med at de som her er kvalifisert har vært med og utvikle og videreutvikle teinene som blir brukt i dag. Det vises til at med alternativ 4 unngår man at etter å ha fisket 75.000 fisk kjøpes en ny båt for å fiske ytterligere 75.000 fisk. Det fremkommer her videre at dersom alternativ 4 ikke vedtas vil en god del kystfiskere merke et betydelig inntektstap. Samtidig vises det til at drivstofforbruket vil gå ned dersom alternativ 4 vedtas.

De mener videre at når det gjelder kravet om at fartøyeier må stå om bord er han enig med direktoratet beskrivelse hvor det fremgår at høvedsmannen må være blant eierne med størst eierandel.

Det vises også til at med alternativ 4 vil direktoratet kunne fjerne teinebegrensninger da det vil være fartøykvoter. Videre mener gruppen at kravet til fangstinntekt da kan heves fra 50.000 kr til 100.000 kr.

Gjuvsland er mot innskjerping i reglene om eierkonstellasjon da dette vil føre til mye arbeid og kostnader til omstrukturering av selskaper, da mange driver fra felles selskap med flere fartøy. Dette vil ikke redusere antall fartøy.

Det anføres videre at det i fisket etter leppefisk som i andre fiskerier være et krav om at eier og høvedsmann må være ført på blad B.

Frank E.L.Salvesen

Salvesen skriver på vegne av flere fiskere på blad B som er høvedsmenn på egne fartøy. Denne gruppen er enig i at det er behov for regulering av fiskeriet, da «først og fremst mot A-fiskere og fristidsfiskere som bare er inne for å skumme fløten».

De viser til følgende tiltak som kan lette fisketrykket i Skagerak:

- 1) Fiskere som skal fiske leppefisk med full kvote må være registrert på blad B som ett absolutt krav, da etter minst ett års opparbeidelse av de tre siste år (2015 -2017) som blad B fisker og med en omsetning på minimum hundre tusen i annet fiske. Blad A fiskere får en kvotereduksjon på 50%.
- 2) Hjelpemann må være registrert på minimum blad A, på lik linje med øvrig fiskeri.
- 3) Høvedsmann må stå om bord og eie minst 51% av fartøyet, med mindre gyldig fravær kan dokumenteres, i form av offentlige/tillits verv og eller sykdom. Begrunnelsen for 51% eierskap er at man da vil unngå uthuling av regelverket, en uthuling som lett kan videreføres til både Makrell og Torsk i åpen gruppe.
- 4) Det bør ikke tildeles mer enn en kvote pr person uavhengig av hvor mange båter man har som er berettiget.
- 5) Vi mener at tildeling av fiskekontrakter må gå via skagerakfisk for å unngå personbasert selektering. (Skagerakfisk SL sitt område)
- 6) Pensjonister med trygd/pensjon som er registrert som blad A fiskere får en kvotereduksjon på 50% dersom fiske forblir som åpen gruppe. Alternativ 1,2.
- 7) Blir fisket stengt må pkt1 og pkt2 være overordnet.
- 8) 10% av kvoten avsettes til rekruteringsfiske Alternativ 1,2,3,4.

Salvesens gruppering mener at med forslagene vil fisketrykket og den generelle situasjonen i fisket etter leppefisk i Skagerakfisk SL sitt område stabilisere seg på et forvaltningsansvarlig grunnlag.

De mener at alternativ 1 og 2 vil vært svært annerledes om pkt 1 og 2 av tiltakene over samtidig hadde blitt inført, da fiskere på blad A og hjelpemenn utgjør en betydelig del av fisket i Skagerak.

Grupperingen mener videre at dersom det velges lukking etter alternativ 3 må det ikke være på bekostning av fiskere på blad B som har deltatt i fisket. Den anbefaler en lukking etter alternativ 3 med tillegg av punktene 1 til 3 ovenfor for ikke å oprette en åpen gruppe på bekostning av fiskere på blad B.

Den mener også at forvaltningen av fiskekontrakter blir som i henhold til pkt 5 over.

I tilleggskriv anføres det at i Skagerak-sonen utgjør fiskere på blad A og fristidsfiskere 38,63 % noe som er tilnærmet det dobbelte av landsgjennomsnittet. Det fremgår da av uttalelsen at dette derfor viser mye om «fisketrykket i Skagerak på bekostning av blad B fiskere som lever av fiskeri hele året». Grupperingen mener derfor at det det bør være mulig å stenge for fritidsfiske samtidig med et inntektskrav på 100.000 kr i øvrige fiskeri for å kunne delta. De mener at en da vil få bort de som «skummer» fløten noen uker på sommeren, og i stedet sikre yrkesfiskere på blad B.

Eirik Svardal

Svardal mener at sporadisk fiske etter leppefisk med små båter ikke kan sammenliknes med proffe fartøy med store tanker og god sirkulasjon i tankene som kan fiske over store områder langt vekk fra anleggene i bebygde strøk. Svardal hevder at de små fartøyene fisker «tomt» innenfor avgrensede områder grunnet sin begrensede aksjonsradius.

Svardal tar derfor til orde for at kvotene må utstedes i henhold det hver enkelt fisker har fisket de 3 siste år før 2017. Dette vil ifølge Svardal ivareta behovet til de større profesjonelle fartøyene. Han mener og at det bør kun gis en kvote pr fisker som oppfyller kravene de siste 3 år utenom 2017 og da et minstekrav å ha fisket for 300.000 kr siden 2014 for å kunne delta. De som har drevet med flere båter må etter Svardals syn i fremtiden kun drive med ett fartøy, og for å få delta må det må være en fysisk majoritetseier i fartøyet som også står om bord.

Svardal mener de som har hatt leppefiske siden 2014 som eneste fiske og som har investert i profesjonelt fartøy og utstyr bør prioriteres, samtidig som deltakelse bør være forbeholdt fiskere på blad B. Svardal mener likevel at fiskere med både på blad A og B med spesialfartøy bør kunne få dispensasjon dersom de har kroniske sykdommer.

Knut Idsøe Lie

Idsøe Lie mener at det bør legges til rette for at ungdom som fremdeles ikke oppfyller vikårene for å være oppført i fiskermanntallet kan delta fisket etter leppefisk. Han mener videre det vil være urettferdig dersom unge som ønsker å bli leppefisker utelukkes fra å delta bare på grunn av at de ikke har fisket i årene før.

Knut Jarle Beitveit

Beitveit mener at de som er kommet inn i fisket etter leppefisk etter 2014 må utestenges fra fiske for å legge til rette for at det er godt nok fiske for de som deltar. Beitveit mener at en totalkvote på 18.000.000 fisk kan fordeles på 400 fartøy, som da får 45.000 fisk hver

som en fartøykvote. Gruppen vil da bestå av de fiskerne som har bygd opp leppefisknæringa, og man unngår soner som blir nedfisket. Han mener videre at det bør være en maksimumsgrense på 150 stk teiner pr fartøy.

Hans Kristian Warum

Warum mener at alternativ 2 vil være den mest rettferdige måte å regulere deltakelsen etter leppefisk på, men da med et tilleggskrav om at vedkommende må være registrert på blad B i fiskermanntallet. Dette vil etter hans syn få ned antall fiskere, gi høyere kvalitet på fisken som blir levert og ordningen vil være mer rettferdig.

Han mener deltakelse i de kvalifiserende årene vil være en tilfeldig måte å avgrense deltakelsen i en eventuell lukket gruppe. Han anfører at da burde også de som har investert i utstyr for 2017 sesongen få delta.

Warum stiller også spørsmål ved om det er tatt høyde for rekruttering til fiskeryrket, bosetning langs kysten, kystkultur osv.

Han mener og at adgangen bør følge fiskeren, ikke fartøyet.

Jan Erik Lisund

I uttalelse fra Lisund fremgår det at han er for lukking av fiske etter leppefisk, men at fiskere som har investert i fartøy og som har inngått leveringsavtale med oppdrettsselskap og som bare har deltatt fra 2017 også bør kunne delta. Han er av den oppfatning at de lokale mottakene da vil få økte leveranser også utenom sesongen for leppefisk. Han synes også å mene at unge fiskere bør bli tilgodesett ved en lukking av fisket

III. VÅRE MERKNADER

Tiltak for å begrense overgangen fra lukket til åpen gruppe i fisket etter torsk

Det synes å være bred støtte blant høringsinstansene om at det er formålstjenlig med tiltak som begrenser fiskepresset i åpen gruppe etter torsk nord for 62 grader nord.

Regler som hindrer eller begrenser deltakelse i åpen gruppe etter salg av fartøy fra lukket gruppe:

Av høringsuttalelsene er det kun Nordkapp kommune som mener det bør være begrensninger her. Kommunen mener det bør være en karanteneordning, hvor en etter salg av fartøy med kvoter i lukket gruppe må vente i opptil 2 år, før en kan etablere seg i åpen gruppe. Nordkapp kommune mener dette er et nødvendig tiltak selv om det er tale om en almenning. Av de øvrige høringsinstansene som uttaler seg om spørsmålet, er alle mot slike tiltak.

Fiskeridirektoratet mener det ikke er grunnlag for en endring av reglene her, og vi legger opp til at gjeldende regler videreføres.

Utelukke selskap fra åpen gruppe når selskapet ikke har en majoritetseier

Av høringsinstansene som uttaler seg om tiltaket synes alle være for tiltaket.

Fiskarlaget og Sør-Trøndelag fylkeskommune støtter også tiltaket, men da slik at det er tilstrekkelig at en aktiv fisker må eie 50 % eller mer i fartøyet for at det kan delta i åpen gruppe. Dette medfører i så tilfelle at to likestilte fiskere med eierskap på 50 % hver i fartøyet fortsatt kan delta. Etter direktoratets syn må en slik regel for å få samme virkning med hensyn til avgrensning i deltakelsen som direktoratets forslag, også inneholde en ytterligere begrensning om at vedkommende fisker med eierandel på 50 % et fartøy, heller ikke kan eie 50 % eller mer i annet fartøy som har deltakeradgang i samme fiskeri. Med denne modifikasjonen kan også Fiskarlagets forslag fungere.

Fiskeridirektoratet har her likevel funnet det mer hensiktsmessig med en regel om krav til majoritetseierskap for en enkeltperson jf. tiltak 1.3 i vårt høringsbrev av 12.10.2017. Etter vår oppfatning må regelen betraktes å innebære en vesentlig forenkling av ordningen med deltakelse i åpen gruppe. Om den vedtas vil eierkonstellasjonsreglene bli vesentlig enklere noe som må sies å være et fremskritt.

Fiskeridirektoratet vil derfor foreslå at regelen innføres, men med utsatt ikrafttredelse på tre måneder, jf synspunktene fra Finnmark Fylkeskommune og Jo Inge Hesjevik. Dette vil gjøre at to fiskere med 50% eierandel hver i fartøyet får rimelig tid til å endre eierforholdet slik at en blir majoritetseier.

Endringer i regelen om eierkonstellasjon i deltakerforskriften § 5.

Av høringsinstansene som har uttalt seg om spørsmålet støtter de primært vilkåret om en fysisk majoritetseier i fartøyet, og at endring i eierkonstellasjonsreglene i stedet bare er aktuelt som et sekundært alternativ.

Øvrige tiltak:

Sjømat Norge mener det kan vurderes andre tiltak for å få ned deltakelsen i åpen gruppe. Konkret foreslås det et krav om å ha fisket 30 tonn hyse, sei, lange, brosme eller andre hvitfiskarter for å få hel kvote i fisket etter torsk. Alternativ kan det settes et omsetningskrav slik det gjøres i fisket etter kongekrabbe. Som et tredje alternativ skisseres det en kvantumsgrense som er koblet opp til maksimalkvoten av torsk i åpen gruppe foregående år, og hvor fartøyet må ha fisket minst like mye av andre arter for å få full maksimalkvote av torsk året etter.

Tiltakene som Sjømat Norge fremmer virker å være fornuftige også siden dette vil føre til bedre utnyttelse av andre fiskeslag. Dette bør eventuelt være gjenstand for en egen høring dersom tiltakene skal innføres.

Forbud mot leieskipper (krav om at eier skal stå om bord)

Det er bred støtte blant høringsinstansene om innføring av et krav om at eier, dvs en fysisk majoritetseier, må stå om bord i fartøyet. Kystfiskarlaget forutsetter at dette også vil gjelde i fiske etter leppefisk. Sametinget mener at det må etableres dispensasjonsadgang ved havari/forlis, akutt sykdom og ved deltakelse i organisasjonsmessige og politiske verv med varighet lengre enn to år.

Prinsipielt er Fiskeridirektoratet mot at det legges opp til unntakstilfeller dersom det innføres en regel om at eier må stå om bord. Ordningen med leieskipperforbud bør være så enkel som mulig å administrere, dersom den først vedtas. Likevel erkjenner vi at det i realiteten kan være rimelig å videreføre en ordning med unntak slik for de situasjonene som det allerede er gjort unntak for.

Ved høringen er det imidlertid uttalt at høringsfristen var for kort tatt i betraktning at tiltakene som her ble skissert har vært omfattende. Leieskipperforbudet vil være en forskriftsendring som i stor grad påvirker enkeltfiskere, jf uttalelsene fra Finnmark Fylkeskommune og Jo Inge Hesjevik hvor det fremgår at slike endringer bør gis rimelig tid før ikrafttredelse for å gi yrkesgruppen mulighet til å tilpasse og planlegge sin virksomhet. Vi har derfor foreslått å gi regelen om leieskipperforbud utsatt ikrafttredelse til 1.4.2018.

Inntil videre gjelder det ikke noe krav til at en enkeltperson skal ha eiermajoriteten i et fiskefartøy som deltar i åpen gruppe. Høringen gjelder da også spørsmålet hvem som skal stå om bord i fartøyet når det ikke finnes en enkeltperson som er majoritetseier i fartøyet. Av høringsinstansene som har uttalt seg om dette spørsmålet er det bred enighet i å benytte seg av de tolkningsresultat som fremkommer av Fiskeridirektoratets høringsbrev punkt 2 side 11 og 12 som følger:

- Hvis situasjonen er at fartøyet eies av et selskap hvor ingen av medeierne er majoritetseier eksempelvis med tre medeiere med 33,3% hver, bør regelen være at en av de tre må være hovedsmann om bord.
- Hvis det er to minoritetseiere med større eierandel enn de øvrige, men innbyrdes lik eksempelvis 40%, 40 % og 20 % bør regelen etter vårt syn være at en av eierne med størst andel må være hovedsmann om bord.
- Hvis situasjonen er at en minoritetseiers andel er større enn de øvriges, eksempelvis 40 %, 30% og 30%, bør regelen etter vårt syn da være at vedkommende med størst eierandel må være hovedsmann om bord.

Fiskeridirektoratet vil derfor anbefale at de nevnte tolkningsresultatene blir forskriftsfestet eller instruksfestet dersom kravet om en fysisk majoritetseier ikke innføres.

Justeringer i Landsdelsbindingen

Når det gjelder landsdelsbindingen synes det ikke være noen enighet blant høringsuttalelsene. Fiskarlaget ønsker at landsdelsbindingen skal oppheves, subsidiært at karantenetiden settes til 3 år. Kystfiskarlaget ønsker en ordning hvor deltakeradgangen blir værende i den region fartøyet selges fra, når det selges fra en region til en annen. Fiskebåt mener at landsdelsbindingen bør oppheves, subsidiært at det ikke vil bør være salgsgang overhodet mellom nord og sør. Finnmark Fylkeskommune ønsker en karanteneordning, men mener 12 måneder er for lite. Tana kommune, Porsanger kommune og Nesseby kommune mener alle at oppheving av fylkesbindingen har ført til at mange aktive fiskere har solgt deltakeradgangen sin. Kommunene mener dette er en meget uheldig virkning med større press på kvotene i åpen gruppe samt tap av aktive fiskere i Finnmark. Kommunene mener derfor at fylkesbindingen bør gjeninnføres. Nordkalottfolket mener også at fylkesbinding er det eneste virkemiddelet og at det ikke er en selvfølge at man skal kunne flytte hvor man vil og likevel beholde deltakeradgangen.

Fiskeridirektoratet er enige i at 12 måneder kan virke lite, men en økning utover dette har ikke vært gjenstand for høring. Vi vil derfor foreslå at det innføres en ordning med karantenetid på 12 måneder jf vårt høringsnotat.

Leppefisk

Fisket etter leppefisk skiller seg fra andre fiskerier ved at leppefisken som fanges skal leveres levende videre til oppdrettsnæringen og brukes som renseskisk. Leppefisken har

høy verdi for fisker og oppretter. Stor etterspørsel etter leppefisk har gitt svært gode priser til fisker og i 2017 er førstehåndsverdien på villfanget leppefisk 330 millioner kroner. Videre har villfanget leppefisk stor verdi for oppdretter gjennom arbeidet med å fjerne lakselus fra laks og ørret i oppdrett. Det brukes mye ressurser på å utvikle ikke-medikamentelle metoder til å fjerne lakselus, i tillegg til oppdrett av rognkjeks og berggylte, men villfanget leppefisk antas å være en viktig del av strategien for håndtere utfordringer knyttet til luseproblemene i lang tid fremover.

Fiskeridirektoratet mener det er viktig å fortsette arbeidet for å sikre et bærekraftig uttak av leppefisk og en optimal bruk av leppefisken som tas ut av bestandene. God kvalitet og høy overleving av fisken som skal benyttes i merd og fisken som skal gjenutsettes, er en sentral del av dette arbeidet. Det er nødvendig at fiskerne har god kunnskap om fiske, redskapsbruk og behandling av fisk. Fiskere med tilhørighet til fisket har videre bedre insentiv til å sørge for god overleving, både for fisken som landes og fisken som gjenutsettes. Sistnevnte vil bidra til å danne grunnlaget for kommende sesongers fiske. Det er også viktig at fartøyene er utrustet på en slik måte at fisket kan gjennomføres på en god og skånsom måte. Det er viktig at et reguleringsopplegg gir ro i fisket, slik at fiskere har tid til å håndtere fisken på en god måte som sikrer høy overleving.

Med en stadig økning i fartøy og fiskere som skal fiske samme mengde leppefisk, vil lønnsomheten for den enkelte fisker trolig gå ned og det positive bidraget leppefisk har for å opprettholde sysselsettingen i kystflåten kan bli betydelig redusert. De fleste fartøyene som deltar i fisket etter leppefisk har ikke adgang til å delta i andre lukkede fiskerier, og over 70 prosent fisker enten bare leppefisk eller fisker uregulerte arter/deltar i åpne fiskerier. Fisket etter leppefisk er således et hovedfiskeri for mange av fiskerne.

Det følger av § 21 i lov av 26.mars 1999 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) at når hensynet til ressursforvaltningen, avviklingen av fisket eller lønnsomheten i fisket gjør det nødvendig, kan det fastsettes bestemmelser om vilkår for å delta i et fiskeri. Fiskeridirektoratet vil ut i fra en samlet vurdering anbefale at fisket etter leppefisk adgangsreguleres i 2018 ved at det opprettes en lukket gruppe.

I brev til Nærings- og fiskeridepartementet av 5. mai 2017 med forslag til regulering av fisket etter leppefisk i 2017 foreslo Fiskeridirektoratet at alle merkeregistrerte fartøy som hadde registrert fangst i ett av årene 2014, 2015, 2016, og omsatt for mer enn kr. 50.000 i et kalenderår var kvalifisert til å få delta i lukket gruppe i fisket etter leppefisk i 2017.

I pressemelding av 30. mai 2017 viste Nærings- og fiskeridepartementet til at «Det er også besluttet at det ikke vil være aktuelt å lukke fisket etter leppefisk nå i 2017. For å unngå økning i deltakelsen i 2017 som utelukkende er motivert av et mål om å oppnå deltakeradgang ved en fremtidig lukking av fisket, er det likevel bestemt nå at ved eventuell senere lukking av dette fiskeriet vil deltakelse i 2017 ikke være kvalifiserende.»

I mai 2017, i forkant av 2017-sesongen ble det foreslått at fangst i ett av de tre siste årene 2014, 2015 og 2016 skulle være ett av vilkårene for å delta i lukket gruppe. Det var altså fangst i nær tid som var kvalifiserende for deltakelsen.

Når vi skal nå vurdere kriteriene for 2018 sesongen er det nærliggende å også i dette tilfellet se hen til de siste tre årene, 2015, 2016 og 2017 når vi skal sette vilkår om tidligere deltakelse. Pressemeldingen fra Nærings- og fiskeridepartementet viser til at deltakelse i 2017 ikke vil være kvalifiserende, slik at fangst 2017 alene er ikke nok til å kvalifisere seg til å delta i lukket gruppe. Merkeregistrerte fartøy som har deltatt i 2017, må også ha deltatt i 2016 og/eller 2015 for å kvalifisere seg til lukket gruppe. Å stille krav om deltakelse fra den siste treårsperioden for å få deltakeradgang ved lukking av et fiskeri er vilkår som er kjent fra lukking av flere fiskerier.

Fiskeridirektoratet anbefaler på bakgrunn av dette at alle merkeregistrerte fartøy som har registrert fangst av leppefisk til en verdi av mer enn kr. 50.000 i to av årene 2015, 2016, 2017 skal få delta i lukket gruppe i fisket etter leppefisk i 2018.

Fiskeridirektoratet opprettholder forslaget om en åpen gruppe for de som ikke kvalifiserer til å delta i lukket gruppe i fisket etter leppefisk. Når fangst i 2017 er inkludert i kvalifiseringsperioden vil sannsynligvis færre fartøy delta i åpen gruppe enn det som ville blitt tilfelle ved alternativ 3 eller alternativ 4.

Personer som skal fiske med fartøy som ikke er merkeregistrerte må ha særskilt tillatelse fra Fiskeridirektoratets regionkontor. For å få slik tillatelse må det foreligge leveringsavtale med godkjent kjøper og fartøyet som skal benyttes må være registrert i Småbåtregisteret hos Redningssselskapet eller i Skipsregistrene. Fiskeridirektoratet anbefaler en videreføring av reguleringen fra 2017. De siste årene har fritidsfiskerne sin fangst i antall fisk utgjort rundt 2 prosent av totalt antall leppefisk¹. Fiskeridirektoratet vil følge utviklingene i fangstene, slik at dette fisket ikke utvikler seg til å gjelde en forholdsmessig større andel av totalen.

Fiskeridirektoratet foreslår videre at det settes som vilkår for å delta i lukket gruppe at eier av fartøyet og høvedsmann må være ført på blad B i fiskermanntallet.

Reke Grønland

Fiskeridirektoratet foreslår videre at deltakervilkårene i fisket etter reker ved Grønland for fartøy med reke-tråltillatelse tas inn i deltakerforskriften. Formålet med dette vil være å samordne og forenkle deltakervilkårene. Bestemmelsene står i dag i forskrift om regulering av fisket etter reker i Grønlands økonomiske sone i 2017. Bestemmelsene

¹ t.o.m. 2016 deltok ungdom i fisket etter leppefisk som fritidsfiskere. I 2017 var leppefisk inkludert i ungdomsfiskeordningen.

gjelder § 3 vilkår for deltakelse, § 4 utskiftning, § 5 tildeling ved samtidig oppgivelse og § 7 leiefartøy.

I deltakerforskriften vil det kun være behov for å forskriftsfeste vilkårene i § 3 da deltakerforskriften allerede har egne bestemmelser om utskiftning, tildeling ved samtidig oppgivelse og leiefartøy som her vil gjelde.

Loddefisket for kystfartøygruppen

Det er ventet at loddefisket vil bli vedtatt åpnet for deltakelse i 2018. For at kystfartøygruppen igjen skal kunne delta må da deltakerforskriften i så tilfelle endres. Vi har da foreslått at bestemmelsene slik de materielt lød i 2015 tas inn igjen i deltakerforskriften for 2018. Dette gjelder innledningsbestemmelsen i deltakerforskriften § 1 og kapittell XIII.

IV. FORSLAG TIL ENDRINGER:

Sammenliknet med årets deltakerforskrift foreslår Fiskeridirektoratet følgende endringer:

1) § 1 endres som følger:

§ 1 (virkeområde)

Forskriften inneholder bestemmelser om begrensninger i adgangen til å delta i følgende fiskerier:

- a) fisket etter torsk, hyse og sei mv. for konvensjonelle havfiskefartøy,
- b) fisket etter torsk, hyse og sei for fartøy som har mindre enn 500 m³ lasteromsvolum som fisker med konvensjonelle redskap nord for 62 grader nord,
- c) fisket etter torsk for fartøy som har mindre enn 500 m³ lasteromsvolum som fisker med konvensjonelle redskap i Nordsjøen sør for 62 grader nord,
- d) fisket etter makrell for fartøy som har mindre enn 500 m³ lasteromsvolum,
- e) fisket etter sild for fartøy som har mindre enn 500 m³ lasteromsvolum i Nordsjøen sør for 62 grader nord,
- f) fisket etter sei for fartøy som har mindre enn 500 m³ lasteromsvolum som fisker med not nord for 62 grader nord,

- g) fisket etter sei for fartøy som har mindre enn 500 m³ lasteromsvolum som fisker med not eller konvensjonelle redskap sør for 62 grader nord,
- h) fisket etter reker med trål i Nordsjøen og Skagerrak sør for 62 grader nord,
- i) fisket etter norsk vårgytende sild for fartøy som har mindre enn 500 m³ lasteromsvolum,
- j) fisket etter rognkjeks for fartøy som har mindre enn 500 m³ lasteromsvolum i Nordland, Troms og Finnmark,
- k) fisket etter blåkveite for fartøy under 28 meter største lengde som fisker med konvensjonelle redskap nord for 62 grader nord
- l) fisket etter brisling for fartøy som har mindre enn 500 m³ lasteromsvolum og
- m) fisket etter lange og brosme for fartøy som har mindre enn 500 m³ lasteromsvolum,
- n) fangst av kongekrabbe innenfor kvoteregulert område, og
- o) fisket etter leppefisk
- p) *fisket etter lodde i Barentshavet for fartøy som har mindre enn 500 m³ lasteromsvolum.*
- q) *fisket etter reker i Grønlands økonomiske sone*

2) Endret § 40a og ny § 40b som følger:

§ 40a. *(vilkår for å delta i lukket gruppe)*

For å delta i lukket gruppe i fisket etter leppefisk må følgende vilkår være oppfylt:

- a) *fartøyet må ha fisket og levert leppefisk til en verdi av over kr. 50.000,- i to av årene 2015, 2016 eller 2017 i henhold til oppgaver fra salgslagene*
- b) *eier av fartøyet og hovedsmann må være ført i fiskermanntallet på blad B*
- c) *fartøyet må ha lasteromsvolum som er mindre enn 500 m³ og være registrert i merkeregisteret*
- d) *fartøyet må være egnet, bemannet og utstyrt for fiske etter leppefisk*
- e) *det må foreligge leveringsavtale med godkjent kjøper*

Fiskeridirektoratet kan dispensere fra bestemmelsen i første ledd bokstav a) for fartøy som er kjøpt eller kontrahert før 30. mai 2017 som erstatningsfartøy for annet fartøy, dersom det tidligere fartøyet og erstatningsfartøyet til sammen fyller vilkårene i § 40a bokstav a. Søknad om slik dispensasjon må være Fiskeridirektoratet i hende innen 1. mars 2018.

§ 40 b. *(vilkår for å delta i åpen gruppe)*

For å kunne delta i åpen gruppe i fisket etter leppefisk må følgende vilkår være oppfylt:

- a) *fartøyet må ha lasteromsvolum som er mindre enn 500 m³ og være registrert i merkeregisteret*
- b) *eier av fartøyet og hovedsmann må være ført i fiskermanntallet*

- c) *fartøyet må være egnet, bemannet og utstyrt for fiske etter leppefisk*
- d) *det må foreligge leveringsavtale med godkjent kjøper*

3) I kapittel 2. Deltakerbegrensede fiskerier i 2018 tas inn ny del XVI og XVII som følger:

XVI. Fisket etter lodde i Barentshavet for fartøy som har mindre enn 500 m³ lasteromsvolum

§ 41 (vilkår for å delta i åpen gruppe)

For å delta i åpen gruppe i kystfartøygruppens fiske etter lodde må følgende vilkår være oppfylt:

- a. *fartøyet må være registrert i merkeregisteret.*
- b. *fartøyet må ha mindre enn 500 m³ lasteromsvolum med mindre fartøyet eller fartøy som det kommer til erstatning for deltok i kystfartøygruppens fiske etter lodde i 2003. Dersom fartøyet eller fartøy som det kommer til erstatning for deltok i trålgruppens fiske etter lodde i 2003, kan det likevel ikke delta.*
- c. *eier av fartøyet og hovedsmann må være ført på blad B i fiskermanntallet.*
- d. *fartøyet må være egnet, bemannet og utstyrt for fiske etter lodde.*

XVII. Fisket etter reker i Grønlands økonomiske sone

§ 42 Vilkår for deltakelse

For å kunne delta i fisket etter reker i Grønlands økonomiske sone må følgende vilkår være oppfylt:

- a. *fartøyet må ha deltatt i fiske etter reker i Grønlands økonomiske sone i ett av årene fra og med 2009*
- b. *fartøyet må være skriftlig påmeldt til Fiskeridirektoratet*
- c. *fartøyet må være tildelt reketråltillatelse i henhold til konsesjonsforskriften § 3-1*

Gjeldende § 41 blir § 43 etc.

4) Bestemmelsen i gjeldende § 44 (blir ny § 46) tilføyes et nytt fjerde ledd som følger:

Ved salg av fartøy fra Nord-Troms og Finnmark til andre områder av landsdelen, kan Fiskeridirektoratets regionkontor gi ny eier adgang til å delta i fiske med fartøyet dersom det har vært registrert 12 måneder i Nord-Troms eller Finnmark.

Fjerde ledd blir femte ledd.

5) Endringer i kommende forskrift om adgang til å delta i kystfartøygruppens fiske for 2018 gjeldende fra 1.4.2018 som følger:

§ 5 (endret) skal lyde:

§ 5 (åpen gruppe - begrensninger i antall fartøy en eier kan delta med.)

Eier av fartøy som deltar i lukket gruppe, kan ikke delta i åpen gruppe i samme fiskeri med annet fartøy.

Eier av fartøy som deltar i åpen gruppe, kan ikke delta i åpen gruppe i samme fiskeri med annet fartøy.

Eier av fartøy kan ikke delta i åpen gruppe med fartøyet når:

- *eieren inngår i en konstellasjon av eiere som deltar i lukket gruppe i samme fiskeri med et annet fartøy og,*
- *eierandelen i eierkonstellasjonen er nødvendig for oppfyllelse av aktivitetskravet i deltakerloven § 6 annet ledd*

§ 5a (ny) og 5b (ny) skal lyde:

§ 5a. (åpen gruppe - hovedregel om at eier må stå om bord)

Det er et vilkår for å delta i åpen gruppe i et fiskeri som omfattes av denne forskriften at eier er hovedsmann om bord i fartøyet under utøvelse av fisket. Fiskeridirektoratets regionkontor kan dispensere fra dette kravet dersom

- 1. eier har tillitsverv i fiskeriorganisasjon eller offentlig verv, og vervet medfører at eier ikke kan være hovedsmann om bord i fartøyet under utøvelse av fisket, eller*
- 2. eier er forhindret fra å være hovedsmann om bord i fartøyet under utøvelse av fisket på grunn av sykdom eller skade som vil kreve langvarig rehabilitering. Det er en forutsetning at vedkommende har stått i manntallet i minst ett år før første dag for utbetaling av sykepenges, og at vedkommende oppfyllte vilkårene for å delta i åpen gruppe i fiskeriet med*

det samme fartøyet eller fartøyet som det kommer til erstatning for, da sykdommen eller skaden inntraff

§ 5b (deltakelse i åpen gruppe med foretak)

Hvis eier av fartøyet er et foretak kan det deltas i åpen gruppe i et fiskeri etter denne forskriften bare når én enkeltperson innehar mer enn 50 prosent av eierandelene i foretaket.

Med hilsen

Truls Konow
seksjonssjef

Håvard Holder
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift

Mottakerliste:

Nærings- og fiskeridepartementet Postboks 8090 Dep 0032 OSLO

Vedlegg

forslag til forskriftstekst 8.12.2017

Eirik Svardal

Finnmark Fylkeskommune

Fiskarlaget

Fiskebåt

Frank Salvesen tillegg

Frank Salvesen

Hans Kristian Warum

Jan Erik Lisund

Jan Roger Ekedal

Jo Inge Hesjevik

Jørneskjær AS

Knut Idsøe Lie

Knut Jarle Beitveit

Konsito AS

Lerøy Seafood Group

Marine Harvest

Nesseby kommune

Nordkalottfolket

Nordkapp kommune

Norges Kystfiskarlag

Per Henning Gjuvsland

Porsanger kommune

Salvesen

Sametinget

Seaharvest West AS

Sjømat Norge

Sør- Trøndelag Fylkeskommune

Tana kommune

Terje Fjellvang

Troms Fylkeskommune

Varanger Fjordfiskerlag